

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production



Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633
ISBN 978-617-8466-56-5

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 120 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою ПДАУ, протокол № 5 від 23.12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

ЗМІСТ

| | |
|---|-----------|
| Hanhur V.V., Vodianyuk O.V., Yeremko L., Staniak M. | 7 |
| Perennial legumes as a factor of soil fertility improvement | |
| Yeremko L., Staniak M., Czopek K., Stepień-Warda A. | 9 |
| The role of some elements of mineral nutrition in the formation of the productivity of sunflower as a valuable oil crop | |
| Hanhur V.V., Kalambet V.V., Chernysh M.R., Solianyuk V.A. | 12 |
| The formation of biometric parameters of sunflower hybrid plants of different maturity groups depending on the level of mineral nutrition | |
| Hanhur V.V., Hrechka M.O. | 15 |
| The effect of basic soil cultivation methods and seed inoculation on soybean crop weed infestation | |
| Логвиненко В.В., Штепа А.М. | 18 |
| Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату | |
| Шакалій С.М., Маслівець О. | 21 |
| Формування продуктивного потенціалу сортів гірчиці в умовах Лісотепу | |
| Шакалій С.М., Воронько В.В. | 25 |
| Вплив агроекологічних факторів на формування структури врожаю кукурудзи | |
| Шакалій С.М., Кулик Є.І. | 27 |
| Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника | |
| Сахно Т.В., Галаган О.О., Гордієнко М.Ю. | 29 |
| Оцінка ефективності етнофармакологічних рослинних екстрактів у технології насінництва кукурудзи | |
| Тараненко С.В., Дудка Є.О. | 33 |
| Землеробство на деградованих землях: шляхи відновлення продуктивності | |
| Зосимчук О.А., Павленко В.В. | 36 |
| Особливості підбору гібридів кукурудзи на осушуваних торфових ґрунтах західного Полісся | |
| Зосимчук М.Д., Поліщук О.С. | 40 |
| Особливості підбору сортів сої для вирощування в зоні західного Полісся | |
| Марініч Л.Г., Федоренко І.В. | 43 |
| Формування генеративних пагонів у стоколосу безостого залежно від сортових особливостей | |
| Марініч Л.Г., Комісарчук Я.А., Кочерга І.М. | 46 |
| Вплив сортових властивостей на формування врожайності гібридів кукурудзи | |
| Марініч Л.Г., Кошовий С.О. | 48 |
| Формування кормової продуктивності люцерни залежно від сортових особливостей | |
| Марініч Л.Г., Максимов А.С., Орищенко К. Р. | 50 |
| Вплив норми висіву та способів сівби на формування насінневої продуктивності стоколосу безостого | |

| | |
|---|-----------|
| Шакалій С.М., Тутка Т. | 52 |
| Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи | |
| Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М. | 54 |
| Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні північного Степу України | |
| Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А. | 56 |
| Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур | |
| Шакалій С.М., Брехунцова О. | 60 |
| Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні | |
| Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколасв А. О. | 62 |
| Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України | |
| Мешко Р. Г., Ярчук І. І. | 64 |
| Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макро добрив | |
| Бондаренко О.В. | 66 |
| Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної | |
| Барат Ю.М., Брехунцова О.А. | 68 |
| Особливості технології вирощування лохини | |
| Локойда К.І. | 71 |
| Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна | |
| Сергієнко М.Б. | 76 |
| Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁ | |
| Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л. | 80 |
| Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту | |
| Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О. | 83 |
| Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів | |
| Філоненко С.В., Калуцький Є.О. | 86 |
| Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових | |
| Рибальченко А.М. | 91 |
| Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i> | |
| Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S. | 93 |
| The effect of mineral elements on sunflower seed yield | |
| Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu. | 95 |
| The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups | |
| Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E. | 97 |
| The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield | |

| | |
|--|------------|
| Дзигал Є.В. | 100 |
| Вплив біорегуляторів у суміші з КАС на продуктивність сортів пшениці м'якої озимої | |
| Марініч Л.Г., Баган А.В., Даценко Б.А. | 103 |
| Вплив строків сівби на формування урожайності ріпаку озимого | |
| Юрченко С. О., Сіренко Д. Т. | 105 |
| Перспективи вирощування сортів гороху | |
| Юрченко С. О., Литвин Н.Л., Гнилосир П.М. | 107 |
| Вплив терміну зберігання насіння на урожайність сортів сої | |
| Юрченко С. О., Павленко М. В., Хоменко М. М. | 109 |
| Вплив біостимулятора росту на формування урожайності гібридів огірка посівного в умовах захищеного ґрунту | |
| Юрченко С. О., Макаренко О.А. | 111 |
| Сортові та адаптивні особливості гібридів кукурудзи як чинник стабільної врожайності в умовах змінного клімату | |
| Ласло О.О., Горошко Н.М. | 114 |
| Вплив системи удобрення на продуктивність ранньостиглих гібридів кукурудзи | |
| Бобрун О. Ф., Шокало Н.С. | 116 |
| Соя як стратегічна культура: сучасні підходи до вирощування та підвищення врожайності | |
| Бараболя О.В., Прудкий Т.А. | 118 |
| Вплив погодних умов на формування якості та лежкості бульб картоплі | |

правобережного. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2024. Вип. 75 (2). С. 20–29. [https://doi.org/10.32636/01308521.2024-\(75\)-2-2](https://doi.org/10.32636/01308521.2024-(75)-2-2).

2. Мацера О.О. Вплив елементів технології вирощування на розвиток рослин, врожайність та якість насіння озимого ріпаку. Danish Scientific Journal. 2020. Issue 36 (2). С. 7–15.

3. Панчишин В.З., Стоцька С.В., Журибіда Д.Р. Насіннева продуктивність ріпаку озимого залежно від удобрення та строку посіву в умовах Полісся України. Таврійський науковий вісник, 2023. № 130. С. 169–176. <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2023.130.25>.

УДК 633.71

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ ГОРОХУ

Юрченко С.О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua

Сіренко Д. Т., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: denys.sirenko@st.pdau.edu.ua

В умовах сучасного землеробства, що характеризується потребою в ресурсозберігаючих технологіях та адаптації до кліматичних змін, важливою складовою сталого агровиробництва є впровадження сортів культур з високим рівнем адаптивності, продуктивності та технологічності. Горох залишається однією з найважливіших зернобобових культур, яка, окрім високої поживної цінності, має здатність до симбіотичної фіксації атмосферного азоту, покращуючи родючість ґрунтів. Серед сучасних морфотипів гороху особливої уваги заслуговують сорти безлисточкового (вусатого) типу, що відзначаються підвищеною стійкістю до вилягання, зручністю у збиранні врожаю прямим комбайнуванням та зменшенням втрат зерна. Попри численні переваги, агротехнічні аспекти вирощування таких сортів, зокрема за умов посушливого клімату та обмеженого зволоження, досі залишаються недостатньо дослідженими [1, 3, 4].

Його вирощування сприяє біологізації землеробства через здатність до фіксації атмосферного азоту та поліпшення фітосанітарного стану ґрунтів. Бобово-ризобіальні симбіози забезпечують накопичення 50–100 кг біологічного азоту на гектар щороку. Водночас однією з головних причин зменшення посівних площ під горохом є потреба у роздільному збиранні більшості сортів, що ускладнює агротехнології, підвищує витрати та може призводити до суттєвих втрат урожаю або його повної втрати [3].

В умовах ринкової економіки підвищення обсягів виробництва гороху можливе за рахунок впровадження у виробництво сучасних високопродуктивних сортів, придатних до збирання прямим комбайнуванням. Насамперед, це стосується сортів безлисточкового (вусатого) типу, які демонструють високу стійкість до вилягання. В останні роки саме такі сорти домінують у структурі

посівних площ під горохом. Водночас нові морфотипи культури, які поєднують такі важливі агрономічні ознаки, як безлисточковість, детермінантний тип розвитку та низькорослість, що забезпечують підвищену стійкість до вилягання, поступаються традиційним сортам за рівнем посухостійкості. Крім того, агротехнічні аспекти вирощування цих сортів досі залишаються недостатньо вивченими [6].

Сучасні сорти гороху, створені вітчизняною селекцією, характеризуються не лише високим потенціалом продуктивності, але й комплексом важливих біологічних та господарсько цінних ознак. Це дає змогу не лише отримувати стабільно високі врожаї, а й підвищувати загальне накопичення білка з одиниці площі. Однак для повної реалізації їхнього потенціалу необхідна адаптація технологічних прийомів вирощування до особливостей нових генотипів. Комбінація пластичних сортів із сучасними технологічними підходами дозволяє підвищити врожайність культури на 20–25%. Важливо, щоб технології вирощування були орієнтовані на максимальне використання біологічного потенціалу сорту з урахуванням регіональних кліматичних чинників, адже погодні умови, зокрема температурний режим і рівень вологи у червні, мають вирішальний вплив на формування врожаю гороху [5].

У зв'язку з високою ймовірністю посушливих періодів доцільно використовувати посухостійкі сорти гороху та впроваджувати агротехнічні заходи із застосуванням біологічно активних речовин, зокрема регуляторів росту, які сприяють підвищенню адаптивного потенціалу рослин. Водночас мікроелементи відіграють ключову роль у сучасних інтенсивних технологіях: вони входять до складу біологічно активних сполук, беруть участь у біосинтезі білків, вуглеводів, нуклеїнових кислот і ферментів, а також стабілізують процеси фотосинтезу та сприяють кращому розвитку рослин. Застосування мікроелементів також підвищує стійкість рослин до стресових чинників: температурних коливань і нестачі вологи [2].

Сучасні вимоги до сортів гороху формуються з урахуванням потреб агровиробництва та кліматичних викликів. Передусім, сорти повинні забезпечувати стабільно високий рівень урожайності за різноманітних погодних умов, що вимагає високої адаптивності до змін клімату. Важливою є також технологічна придатність до прямого комбайнування, що передбачає стійкість рослин до вилягання, одночасне дозрівання бобів і знижену ймовірність їх розтріскування. У регіонах із дефіцитом вологи особливо цінуються посухостійкі сорти, які ефективно функціонують у критичні фази розвитку – під час цвітіння та наливу зерна. Значну роль відіграє також стійкість до поширених хвороб і шкідників, таких як фузаріоз, аскохітоз, борошниста роса та гнилі, що дозволяє зменшити витрати на захисні заходи. З агротехнічного погляду бажаними є сорти безлисточкового (вусатого) типу з компактною, міцною структурою стебла, що сприяє кращому провітрюванню посівів і полегшує збирання врожаю. Крім того, перевага надається сортам із високим вмістом білка, що підвищує їх цінність як для тваринництва, так і для переробної промисловості. Однорідність та швидкість проростання насіння важливі для формування рівномірних сходів і

забезпечення ефективного догляду за посівами. Врешті-решт, сорти повинні відповідати технологічним вимогам переробки: мати однорідне за розміром і кольором насіння, а також високу якість лущеного зерна [5, 6].

Бібліографічний список

1. Дідур І.М., Захарчук В.В. Вплив елементів технології вирощування на врожайні показники зерна гороху. Сільське господарство та лісівництво. 2016. № 4. С. 55–61.
2. Камінський В.Ф. Комплексна дія факторів інтенсифікації на врожайність гороху. *Вісник аграрної науки : Науково-теоретичний журнал Української Академії аграрних наук*. 2006. №8. С. 28 – 32.
3. Камінський В.Ф. Стан і перспективи виробництва гороху в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2000. № 5. С. 22–25
4. Кириченко В.В., Рябчун Н.І., Голік В.С., Чекригін П.М. Спеціальна селекція і насінництво польових культур. Х.:ІР ім. В.Я. Юр'єва НААН України, 2010. 462 с
5. Шевченко А.М. Чекригін П.М. Напрямки вдосконалення селекції гороху. *Вісник аграрної науки*. 2000. № 12. С. 31-32.
6. Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є., Селекція і генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава. ФОП Говоров С.В., 2008. 368 с.

УДК 633.34:631.53.01:631.574

ВПЛИВ ТЕРМІНУ ЗБЕРІГАННЯ НАСІННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ

Юрченко С.О., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua

Литвин Н.Л., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: nazar.l.lytvyn@st.pdau.edu.ua

Гнилосир П.М., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

e-mail: pavlo.hnylosyr@st.pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

У сучасному насінництві надзвичайно важливим завданням є забезпечення належного зберігання насіннєвого матеріалу, збереження його генетичної стабільності, життєздатності та інших важливих господарських характеристик, притаманних конкретному сорту чи гібриду. Від успішного вирішення цього питання значною мірою залежить ефективність аграрного виробництва та реалізація генетичного потенціалу культур. Протягом багатьох років ця тема перебувала в центрі уваги науковців, про що свідчить велика кількість публікацій як у вітчизняній, так і в міжнародній науковій літературі [23, 30]. В результаті